

אויצרות

גליון שבועי מאוצרותיהם של רביה"ק רבי נחמן מברסלב ותלמידיו זיע"א

מה נשמע?

ושם נעלה ונראה

הקיבוץ הקדוש בימי ראש השנה באומן טומן בחובו מחזות מהממים, שמלמדים על הלך הרוח, על החוויה הרוחנית ועל הכיסופים הגדולים להיכלל ולהיות חלק מ"ראש השנה שלי העולה על הכל".

לראשונה במגוון מהודר, מוגש לציבור פסיפס מיוחד של המראות היותר מיוחדים של הקיבוץ באומן בימי ראש השנה ה'תשע"ד. בהוצאה המיוחדת לקראת חג הסוכות 'מראות אומן' תוכלו לחוות את אומן מההיבט הרוחני והגשמי גם יחד, ולחוש את האחדות הנפלאה השוררת בקרב כל משתתפי הקיבוץ.

מחיר מיוחד לרגל ההוצאה לאור: 7 ₪ בלבד.

בהוצאת: 'מערכת גדולים צדיקים'.

'אויצר נחמני'

בשורה משמחת! יצא לאור הספר 'אויצר נחמני' - פרי ביכוריו של הר"ח רבי נחמן ישראל בורשטיין שליט"א, ממעתיקי שמועתה של ברסלב, ובו עובדות, שיחות וסיפורים מאלפים מריבוי הקדוש ותלמידיו ותלמידיו תלמידיו.

הספר, שהוא הראשון בסדרה, מכיל שיחות וסיפורים רבים שאינם ידועים ומהווה נדבך חשוב במורשתה של ברסלב, ונוסף חיות, רעננות ורצון מחודש לדבוק בדרכו של רבינו הקדוש שאמר על עצמו: "אני אוצר של ראת שמים".

להשיג בחנויות הספרים.

הפצה ראשית: לשון צדיק 050-4105499.

שנה חדשה; כיצד מתחדשים?

"ועל כן מסיימין את התורה בפסוק 'לעיני כל ישראל', שהוא מה ששבר את הלוחות, כמו שדרשו רבותינו זכרונם לברכה - כי זה עיקר התיקון והגבורה הנפלאה של משה, שהמשיך תיקון נפלא על ידי שבירת הלוחות דייקא, כדי שיוכל כל אחד לסלק מוחו ודעתו בכל פעם ולהשיב ולסלק מדעתו לגמרי כל מה שעבר; כדי שיוכל להתחזק שלא יפול בשום אופן, רק להתחיל בכל פעם מחדש. ובה דייקא מסיימין את התורה והוורין ומתחילין אותה מחדש: 'בראשית ברא אלקים את השמים ואת הארץ'" (ליקוטי הלכות, קריאת התורה ד, 1).

הן על כך שח רבינו הקדוש את שיחתו: "אצל העולם השכחה היא חסרון גדול בעיניהם. אבל בעיני יש

בהשכחה מעלה גדולה, כי אם לא היתה שכחה, לא היה אפשר לעשות שום דבר בעבודת ה'; אם היה זוכר כל מה שעבר, לא היה אפשר לו להרים את עצמו לעבודתו יתברך בשום אופן. גם היו מבבללים את האדם מאד כל הדברים שעוברים עליו. אבל עכשו על ידי השכחה - נשכח מה שעבר!"

לשם מה הוריד לנו משה את השכחה?

כדי לתת לנו את הכוח לשרוד ולהמשיך הלאה, גם אחרי הנפילות הגרועות ביותר, כדוגמת חטא העגל

"בראשית" - מילה שכל כולה זועקת התחדשות; מתחילים מחדש את התורה, ויחד איתה פותחים דף חדש בחיים. השאלה היא רק: איך עושים זאת? מה יכול לגרום לנו להתחיל את הכל מבראשית? כיצד מתנערים מהישן - ומתחדשים באמת?

ובכן, אם שמתם לב, בטרם התחלנו ביום 'שמחת תורה' את התורה מחדש, סיימנו את התורה עם הפסוק האחרון: "ולכל היד החזקה ולכל המורא הגדול אשר עשה משה לעיני כל ישראל". ומיד לאחר מכן חזרנו להתחלה והתחלנו מ"בראשית". ללמדנו, שה'בראשית' לא צומח מאלו! הוא נובע הישר מ"לעיני כל ישראל" וכשנלמד וניישם את הסוד הטמון בלעיני כל ישראל, נוכל תמיד לחזור לבראשית, ולהתחיל מחדש.

ובכן, מה טמון ב"לעיני כל ישראל"? מה כתוב בו בפסוק זה?

מפרש רש"י: "לעיני כל ישראל - שנשאו לבו לשבור הלוחות לעיניהם, שנאמר 'ואשברם לעיניכם'. והסכימה דעת הקב"ה לדעתו, שנאמר 'אשר שברת' - יישר כחך ששברת".

נשאלת השאלה: לשם מה שבר משה את הלוחות הקדושות, ומה הוא ה"יישר כח" הגדול שקיבל על כך מהקדוש ברוך הוא?

בא מוהרנ"ת ומוכיר לנו את דברי חז"ל כי "אלמלי לא נשתברו לוחות הראשונות, לא נשתכחה תורה מישראל" (עירובין נד). ומוהרנ"ת מסביר: לשם מה הוריד לנו משה את השכחה? כדי לתת לנו את הכח לשרוד ולהמשיך הלאה, גם אחרי הנפילות הגרועות ביותר, כדוגמת חטא העגל! גם אם אחרי כל הניסים והנפלאות של מתן תורה, נפלנו ונכשלנו בחטא החמור ביותר, חטא עבודה זרה - גם אז עלינו להשליך את הלוחות, לשכוח את הכל, ולהתחיל מבראשית!

ועל כך הודה לו הקדוש ברוך הוא; על המתנה הנפלאה שהנחיל לעם ישראל ושמה 'שכחה'! שכחה המביאה לידי התחדשות; שכחה שעוזרת לנו להתחיל תמיד מבראשית.

"וענין זה הוא דרך ועצה טובה גדולה מאד בעבודת ה'; כי על פי רוב יש להאדם בלבולים רבים וערוב הדעת מאד ממה שחלף ועבר, בפרט בשעת התפילה, שאז באים עליו כל הבבלולים ומערבבים ומעקמים את דעתו ממה שכבר עבר. לפעמים יש לו בלבולים מענין המושא ומתן שלו ועסקי ביתו וכיוצא, באשר כי לא טוב עשה בענין זה וכיוצא, וכך היה צריך לעשות, וכיוצא בזה הדבר; ויש שמבבללים אותו בעת עבודתו בתורה או בתפילה וכיוצא בהפגמים שפגם מקודם, באשר שבענין זה לא עשה כהוגן נגדו יתברך וכיוצא בזה הרבה מאד. כאשר ידוע לכל אדם בעצמו.

"על כן השכחה היא עצה טובה גדולה מאד לזה, שתיקף ומיד שחולף ועובר הדבר, יעביר ויסלק אותו מדעתו לגמרי ויסיח דעתו מזה לגמרי, ולא יתחיל לחשוב עוד כמחשבתו בענין זה כלל. והבן הדבר היטב, כי הוא דבר גדול מאד!" (שיחות הר"ן, כו).

חוק. הלימוד היומי

יום	יום בחודש	ליקוטי מוהר"ן	ליקוטי הלכות	ליקוטי תפילות	הדף היומי
שבת	כד	לז:	רנה	שפה שפו	ק
א	כה	לח.	רנו	שפז שפה	קא
ב	כו	לח:	רנו	שפט שצ	קב
ג	כז	לט.	רנח	שצא שצב	קג
ד	כח	לט:	רנט	שצג שצד	קד
ה	כט	מ.	רס	שצה שצו	קה
ו	ל	מ:	רסא	שצז שצח	קו

י"ל ע"י "אוצרות ברסלב" ת.ד. 50617 בית שמש 02-9926066

טל, במשרד: 02-9993338 פקס: 02-9926066
לשמיעת שיעורים בשפות שונות 02-9950000
בארה"ב 8552121-718(1) .....
באנגליה 6085819-203(44) .....
מוקד הישועות 1800-81-81-81 .....

הפצה למנויים ובתי כנסת: 052-7649775
הנצחה, תרומות ופרסום: 02-9993338

ניתן לקבל את הגליון מידי שבוע גם בדוא"ל
bratslav@actcom.net.il

י"ר הוועדה הרוחנית: הרב שמעון טייכנר
עורך: נתן אנשין natananshin@gmail.com
מפיק: נוחעם א. ברזעקי

פירוני העלון: הר"ר נחמן בנשעיה הי"ו, הר"ר נפתלי ברגר הי"ו, הר"ר מרדכי גטליב הי"ו, הר"ר יצחק גרינולד הי"ו, הר"ר אוריאל זכריה הי"ו, הר"ר שלמה מרדכי הלוי כנס הי"ו, הר"ר משה ליכטער הי"ו, הר"ר נפתלי שטיצער הי"ו, בחסות "עילית דפוס" והברת "נקודות"

אמונה פשוטה – ערובה לקיום רוחני

שכן, הגויים טוענים על בעלותנו בארץ ישראל "גולתם מאתנו את הארץ", וכך גם ברוחניות, יש לסטרא-אחרת טענות עלינו: 'גולנים אתם, נשמתכם הייתה כבושה תחת ידינו הטמאות, וכיצד אתם רוצים פתאום להיות צדיקים?!...'

לפיכך – מסביר רש"י – פותחת התורה במילים: "בראשית ברא אלקים את השמים ואת הארץ", כדי לומר לכל מי שרוצה לשמוע כי "ה' הוא זה שברא את הארץ, וברצונו נתנה לגויים, וברצונו לקחה מהם ונתנה לנו".

ולענייננו, ה"בראשית" מגלה לנו שגם כשנפלה קדושתנו האישית ביד זרים, ה' אתנו. שכן הוא זה שברא את השמים ואת הארץ, ובהכרח שגם בעת הירידה והנפילה, אין אתנו מציאות אחרת מבלעדיו יתברך.

כי הוא יתברך בראה, וברצונו נתנה להם; ומאחר שהוא יתברך ברצונו נתנה להם, נמצא שגם אז כשהייתה הארץ בידם, היה גם כן מלוכבש ונעלם ונסתר שם רצונו יתברך, שהוא בחינת התורה הנעלמת בחינת חסד הינם, כי ברצונו נתנה להם... ומאחר שגם אז היה מלוכבש ונעלם שם רצונו בחינת התורה הנעלמת הנ"ל, על כן בוודאי אנו יכולים לכבוש הארץ מידם, כי ברצונו נתנה להם וברצונו נטלה מהם ונתנה לנו. כי באמת גם אז, כשהייתה בידם, הייתה הקדושה נעלמת שם, בחינת התורה הנעלמת, רק שהיה בהעלם גדול, ועכשיו אנו רק מגלין קדושתה ומוציאין אותה מהעלם אל הגלוי, והבן היטב" (ליקוטי הלכות, מילה ג, ד).

בכוחה של אמונה פשוטה זו, אין אנו מתייאשים לעולם. שכן אמונה פשוטה זו נותנת לנו את הכוח להתעלם מכל הטענות המתוחכמות והמייאשות של היצר, ולהאמין על אף הכל שהשם יתברך אתנו ועמנו ואצלנו.

על אף כל המעידות והנפילות, אנו ממשיכים להאמין בתמימות, ש"בראשית ברא אלקים את השמים ואת הארץ", וכי ה' נמצא בכל מקום. שכן "כל זמן שאדם מחזיק את עצמו באמונה שלימה, שיוודע ומאמין שה' יתברך בכל מקום ולית אתר פנוי מיניה, ובכל מקומות ממשלתו אפילו בעשר בתרין דמסאבותא, ואפילו בכל הנפילות שבעולם אפילו אם נפל למקום שנפל, גם שם נמצא ה' יתברך כי מלכותו בכל משלה, כי הוא יתברך ברא הכל בחסדו ומקיים הכל בחסדו – כל זמן שיוודע ומאמין זאת, אין שום נפילה וירידה לעולם, כי תמיד יש לו תקוה עדיין למצוא את ה' יתברך ולשוב אליו" (ליקוטי הלכות, גילה ג, ד).

כך שמי שרוצה להאמין ואף ליישם את ה"אין יאוש בעולם כלל", חייב לחזור בכל עת לפסוק הראשון של התורה "בראשית ברא אלקים את השמים ואת הארץ". משום שכדי לעמוד איתן נגד טענותיהם של הגויים "לסטים אתם", אין תשובה אחרת מאשר "בראשית ברא אלקים את השמים ואת הארץ".

"וזהו בחינת הדרך של ארץ ישראל הנאמר למעלה, שהצדיק מחיה עצמו בעת פשיטותו משם: כי עיקר כח קדושת ארץ ישראל הוא על ידי בחינת 'כח מעשיו הגיד לעמו לתת להם נחלת גוים', כמו שפירש רש"י בפסוק בראשית וכו', שבשביל זה פתח בבראשית, שלא יאמרו גולנים אתם וכו'. על כן פתח בבראשית, כי הוא יתברך ברא הכל, וברצונו נתנה להם וברצונו וכו'".

... והעיקר לחזק עצמו בכל מה שאפשר. כי אין שום יאוש בעולם כלל. (ואמר אז בזה הלשון: קיין יאוש איז גאר ניט פאר האנדין. ומשך מאד אלו התיבות 'קיין יאוש' וכו' ואמרם בכח גדול ובעמקות נפלא ונורא מאד, כדי להורות ולרמוז לכל אחד ואחד לדורות, שלא יתייאש בשום אופן בעולם, אפילו אם יעבור עליו מה, ואיך שהוא, אפילו אם נפל למקום שנפל רח"ל, מאחר שמחזק עצמו במה שהוא – עדיין יש לו תקוה לשוב ולהחזור אליו יתברך".

(ליקוטי מוהר"ן ח"ב, עה)

"אשרינו" – אמר פעם רבינו הקדוש – "שמושה רבנו עליו השלום, בחר לנו הלק טוב מאד, ונתן לנו את התורה, ופתח בה: 'בראשית ברא אלקים את השמים ואת הארץ' – בלי שום קדויות; רק ציווה עלינו להאמין בהשם יתברך באמונה לבד" (שיחות הר"ן, ה).

לא הוכחות ולא רעיונות – "בראשית ברא אלקים את השמים ואת הארץ". חד וחלק. כך מתחילה התורה הקדושה שלנו, וכך מתחיל הקשר שלנו עם ה'; אמונה פשוטה!

בעקבות הדורות בחסידות

דורות

רבי דוד האלודנקי-שטעפער

תרועה... בשמך יגליון כל היום" (שם קמב).

"כשהגעתי שוב למירון", המשיך הזקן וסיפר בהתרגשות לחברו, "שאלתי על האיש ועל מעשיו, ונדע לי כי שמו רבי דוד שטעפער, מחסידי ברסלב, והוא מתפרנס בעיר מגוריו תל-אביב מתפירת שקים. אומר לך את האמת, הרבה מגידים ודרשנים שמעתי בחיי, אבל מה שהדביורים שלו עשו לי, לא עשה לי שום מגיד או דרשן".

באחת ההפצצות שהיו בתל-אביב על ידי אווירוני אויב, הוטלה פצצה על בית הכנסת הסמוך לביתו של רבי דוד. ביהכנס"ס נחרב ואף היו הרגומים. גם ביתו-שלו נהרס, אך הוא ומשפחתו יצאו בנס גלוי בריאים ושלמים, כשרק שריטה במצחו, מאחד הרסיסים. לאחר מכן, התגורר בירושלים.

החזן המופלא רבי דוד נסתלק לעולמו בכ"ח בתשרי שנת תשי"ח.

רבי בערל הירשמן, מיקירי ירושלים ומהמלמדים הידועים בת"ת "חיי עולם", סיפר, שבהיותו בחור צעיר נכנס עם אחיו בראש השנה לבית המדרש דחסידי ברסלב בירושלים העתיקה ושמוע את קולו של החזן רבי דוד כשהוא מסיים את הברכה של הפיוט 'הנני עניי ממעש' ומתחיל את הקדיש, והיה קולו מלא נועם ומתיקות שהמס את לבו, עד שאמר לאחיו: "אני נשאר כאן עד לסוף התפילה". שנים לאחר מכן היה מתאר בהתרגשות את התפילה הנלכבת הזו, כמוה לא שמוע מעודו. "אך עיקר התפעלותי", היה אומר, "היתה, כשסיימתי את סעודת החג וירדתי לכותל המערבי, שם אני רואה את רבי דוד יושב בפניה ואומר תהילים בפשיטות ובתמימות גמורה, על אף שרבים מטובי החזנים בעיר היו באים לשמוע את תפילתו הערבה והמיוחדת. הייתי הולך היום עד קצה העיר", סיים ר' בערל, "אלו ידעתי שר' דוד מתפלל שם לפני העמוד".

תקופה מסוימת התגורר בתל-אביב. סיפר רבי ישראל נחמן אנשין, כי פעם כשנסע באוטובוס, שמע שני יאושנים משוחחים ביניהם. סיפר האחד לחברו: "שהייתי פעם במירון וישנתי בציון רבי אלעזר. באמצע הלילה נכנס יהודי אל הציון והחל מתפלל ומשוחח עם ה' בהשתפכות נפש כזאת, כשהוא טוען טענות כאלו לפני ה' כשעניו זולגות דמעות רותחות – הודעו עתי לשמוע ולראות זאת. למחרת הייתי סהרורי לגמרי עד שלא יכולתי לאכול מרוב התרגשות והתעוררות. רק כשהזרתי לביתי בחיפה, טעמתי משהו.

נולד באוקראינה לאביו רבי מרדכי שהיה בעל חסד גדול. בעודו נער צעיר, היה רבי דוד עומד תמיד בראש השנה ליד בעל התפילה בקלויז שבאומן, וכך למד את הנוסח של ההשתפכות והדביקות, ובעיקר את הלב המתגעגע שהיה לכל בעלי התפילה בברסלב.

לימים עלה עם אביו ואמו לארץ הקודש. הם התגוררו בירושלים בשכונת 'משכנות'. אביו היה אף הוא מקורב לברסלב.

רבי דוד היה חזן ובעל-תפילה בחסד עליון; קולו היה נעים ביותר, ותפילתו היתה בהשתפכות ובמתקנות נפלאה. רבי שמואל הורבין מתאר בספרו 'ימי שמואל' את הפעם הראשונה ששמע את תפילתו:

"הלכנו לומר סליחות 'זכור ברית' בבית-מדרשו בעיר העתיקה, ושם התאספו כל אנשי שלומנו (מלבד אלו שהתפללו בבית מדרשו כמנהג שער) ואמרנו יחד הסליחות בהתעוררות רב, ונתפעלתי מאוד מאמירת הסליחות של רבי דוד חלאדנקי לפני העמוד... ובאמת יש מה להתפלא מתפילתו של רבי דוד הנזכר לעיל לפני העמוד, ומכל שכן בראש השנה במוסף, איך שאומר מלכויות וזכרונות ושופרות, וכן במוסף של יום הכיפורים אמירת העבודה, ממש מתוך מדבש ומעורר הלב מאוד שאין לשער, ומעולם לא שמעתי כזאת" (פרק קכ).

רבי דוד שימש גם כתוקע בקיבוץ זה, כפי שכותב רבי שמואל: "והיה רבי דוד חלאדנקי הבעל-תוקע בהתעוררות רב, ואחר כך התפלל מוסף בהתעוררות רב ועצום כדרכו, והיה לי היות והתעוררות גדול מתפילתו, ובפרט מאמירת 'אשרי העם יודעי

העולם נברא רק בגלל המתחזקים באמונה למרות הרהורי הכפירה

(עפ"י שיחות הר"ן, רכב)

מדוע בנה רבנו?

תק"ע, הגיע מוהרנ"ת לרבינו כדי למסור לידיו את כתבי תורתו בכדי שיעברו את הגהתו הקדושה. אולם למרבה התדהמה, ניכר היה על פני רבינו שהוא שרוי בצער גדול; ולא זו בלבד, אלא שתוך כדי עיונו בכתבים פרץ בבכי ---

בשבת קודש 'בראשית' הרחיב רבינו בדברי תורתו על "הסתלקות הפאר" (ליקוטי מוהר"ן ח"ב, סז) ורמז בדבריו דברי הספד על הסתלקות הצדיקים הנקראים 'פאר', כשתוך כדי אמירת התורה היו עיניו מלאות דמעות. התלמידים נרעשו והשתוממו, ולא הצליחו לרדת לסוף דעתו. גם אם ידעו זה מכבר כי הצדיק מברדיטשוב קרוי בפי רבינו "פאר הדור", הרי באותם ימים הידיעה הנוראה על הסתלקות שאירעה בדיוק באותו לילה של כ"ה בתשרי, עדיין לא הצליחה להגיע עד לברסלב.

רק ביום שני התחילו לטפטף שמועות שונות על האסון הנורא שקרה בברדיטשוב, ובעוד החסידים ממאנים להאמין - דווקא מוהרנ"ת ורבי נפתלי שבדיוק בימים אלו שמעו מרבינו כי בדברי תורתו אפשר לגלות עתידות, ובפרט דברים נעלמים שכבר אירעו בפועל - ידעו בתוך ליבם כי ככל הנראה השמועה נכונה, וכי רבינו כבר השיג זאת בדרכיו שלו, עוד בשעת הפטירה עצמה. אך בפועל, אף אחד לא העיז לספר לרבינו על דבר הפטירה.

בליל שבת קודש הבאה, פרשת נח, שוב גילה רבינו את המשך התורה הרומזת על פטירת הצדיק, כששוב עינו זולגות דמעות. הפעם הצטרפו אל הבכיות גם התלמידים שידעו כבר על הסתלקותו. זמן מה לאחר מכן פנה רבינו בעצמו לאחד התלמידים הללו וציווה עליו לגלות לו את הידוע לו על הצדיק מברדיטשוב. התלמיד הוכה בתדהמה וענה לרבינו: "הלא אומרים שאינכם יודעים מזה, בני ביתכם הלא מזהירים שלא לגלות לכם?!"

ענה רבינו ואמר: "איך לא אדע? הלא כבר יודעים על כך אפילו בארץ ישראל!"

יהודי האזור, ובפרט צדיקי הדור, שפכו דמעות כמים כדי שיוכזו לקיים את מצוות נטילת לולב כהלכתו, אף רבינו השקיע כוחות רבים ועשה מה שעשה למען הדבר - ואכן בחסדי שמים, ממש בלילה האחרון שלפני חג הסוכות, בשעת לפנות-בוקר, הגיעו האתרוגים לברסלב, רבינו בחר לעצמו אתרוג נאה ונפלא, כשהוא שרוי בשמחה וחדווה רבה ועצומה לאין שיעור.

ואז גילה רבינו לרבי נפתלי - שהשתדל להביא את שליה האתרוגים לברסלב - כי מיד בהכנסו עם האתרוגים לעיר "נתגלה אור גדול בכל העולמות", וכי היה סמוך ובטוח בכוחו של הצדיק מברדיטשוב שיגיעו אתרוגים לחג הסוכות, כשהוא חוזר ומוכיח כי רבי לוי יצחק הוא "פאר" הדור, וכיון שכן, ידע כי בכוחו בוודאי יגיעו האתרוגים שגם הם נקראים "פאר".

חג הסוכות עבר מתוך שמחה בלתי רגילה, הנס של השגת האתרוגים היה בולט בשיחותיו של רבינו. בשנה זו היו יהודים ששילמו סכומי עתק של ששים ושבעים 'אדומים' עבור אתרוג אחד, רבינו הפליג בחשיבות הדבר, כשהוא מדגיש כי עם ישראל יש להם חכמה מיוחדת ויודעים באילו מצוות כדאי להשקיע ממון רב. מאידך גיסא, הצטערו הכל לשמוע על קהילות שלימות שנשארו ללא אתרוגים כלל ולא זכו לקיים השנה את מצוות נטילת ארבעת המינים.

ימים ספורים לאחר החג, בליל חמישי, כ"ה בתשרי שנת

היה זה ביום קייצי רגיל של שנת תקס"ט. ללא כל הסבר וללא כל קשר הנראה לעין, ציווה רבינו הקדוש שיקראו לפניו בדחיפות את ה"בעל-מניח" רבי יעקב, שיבדוק את התפילין הקדושות שברשותו, תפילין מיוחדות שנכתבו בשעתו בידי הסופר הצדיק המפורסם רבי אפרים.

הבדיקה הראתה תוצאות משביעות רצון; התפילין נמצאו באותו מצב כפי שנכתבו, כשרות ומהודרות, כשהאותיות נראות חזקות ורעננות כאילו נכתבו זה עתה.

לא ארך זמן רב, ורבינו גילה לתלמידיו את הסיבה שמהיר לבדוק את התפילין: הצדיק הקדוש רבי לוי יצחק מברדיטשוב יצא למסע ארוך, עד למולדבה הרחוקה; צדיק זה - הסביר רבינו - הוא "פאר ישראל", גם התפילין הרי נקראים "פאר", ואם פאר הדור מיטלטל בנסיעות, יש צורך לבדוק את התפילין.

עברו כמה חודשים, ובערב חג הסוכות הבינו שוב תלמידי רבינו כי כאשר רבינו מדבר על "פאר" - כוונתו לצדיק מברדיטשוב. היתה זו שנה שבה שרר מחסור חמור באתרוגים לחג הסוכות. עבר ראש השנה, גם יום הכיפורים חלף, ואפילו באותם ימים חשובים שבין יום הכיפורים לחג הסוכות, שבשנים כתיקונן השווקים של ארבעת המינים שוקקים חיים - הפעם היו ריקים מאתרוגים; אפילו אתרוג אחד לרפואה לא הגיע לאוקראינה.

גניזות

מחקרים היסטוריים בחסידות

שאלה:

אילו תאריכי פטירה של תלמידי רבינו ידועים לנו?

תשובת הר"ר חיים צ'צ'יק:

ידועים לנו רק מקצת מהם, ונפרטם להלן.

1. בראש ובראשונה, תלמידו המובהק רבי נתן, נפטר בעשרה בטבת שנת תר"ה (מכתב הסתלקות שכתבו אנשי ברסלב לאנשי טשערין).
  2. רבי שמואל מטפליק (שפילבנאד) "מאנשי המושא ומתן" שבתלמידי רבינו. הוא אשר נסע עם רבינו בנסיעתו הידועה לקרימינצ'וק, נבריטש, אוסטרו ווסלב. כן התלווה לרבינו בנסיעתו ללמברג. נפטר בשבת כ"ד באייר שנת תקצ"א. ("תראה לשלוח להודיע לר' מרדכי, שאביו ר' שמואל ז"ל נפטר לעולמו בטעפליק ביום שב"ק העבר" - על"ת מז).
  3. רבי אהרן רבה של ברסלב. נפטר ביום א' אב שנת תר"ה "הודעת העתידות ברמז לר' אהרן ז"ל הרב מברסלב שיהיה נפטר בחודש אב. וכן הוה, שנפטר מכוון בראש חודש. ואנ"ש אמרו הסימן לזה: 'באחד באב מת אהרן' " (כוכבי אור, אנשי מוהר"ן לא).
  4. רבי נפתלי מנמירוב. נפטר ב"ט באב שנת תר"כ.
- עליהם יש להוסיף את אלו שהכירו את רבינו בקטנותם:
1. רבי אפרים ב"ר נפתלי. נפטר ב"ד בתשרי שנת תרמ"ג.
  2. רבי צבי אריה ב"ר אהרן, שהיה רב בברסלב אחרי אביו. נפטר ב"א באדר שנת תרכ"ח.
- להלן אלו שלא ידוע תאריך פטירתם המלא:
1. רבי שמואל אייזיק. נפטר בשנת תקפ"ז.
  2. רבי שמואל יצחק, רבה של טשערין. נפטר בין השנים תר"ח-תר"י"ג.
  3. רבי יוד'ל מודאשיב. נפטר בשנת תקצ"ח.
  4. רבי יצחק אייזיק חתן רבינו. נפטר בחנוכה שנת תקצ"ב.
  5. רבי יהיא'ל צבי אחי רבינו. נפטר (כנ"ל צעיר) על פי השמועה - שנה לאחר פטירת רבינו.

לחידודא

חידה מס' 156

על אילו דברים אמר רבינו שהם "עיקר עבודת איש הישראלי"?

הפתרון לחידה מספר 155

מי האנשים שבאו עם מוהרנ"ת בפעם הראשונה לרבינו?

רבי נפתלי, רבי ליפא ורבי זלמן הקטן. (עפ"י כוכבי אור, אנשי מוהר"ן ג)

זכה בהגרלה לחידה מס' 154

יצחק הלל, הכינוי, מעלה אדומים

בסך 200 ₪ זכות קניה בחנות ספרים 'ברסלב' רחוב מאה שערים 110 ירושלים

לתשובות - התקשרו למערכת הממוחשבת 'אצרות ברסלב' 02-9950000. לאחר בחינת השפה, הקישו 1-9-2-1 והשאירו הודעה. בין הפותרים נכונה עדי יום שני בשעה 12 בלילה. תערוך תגולה על זכות קניה בסך 50 ₪

ניצוד מתגברים על יצר הרע?

הרב יעקב נתן אנשין

כשיש מלחמה על מדינת אויב הנמשכת זמן רב מבלי שרואים את סופה – עושים מצור, דהיינו שמונעים כל כניסה של מזון וכדומה לתוך המדינה, ועי"ז נחלשים הלוחמים מבפנים עד שנופלים.

כך אפשר גם להתנהג במלחמת היצר – לעשות מצור על היצר ולהרעו בו עד שיחלש כוחו.

כי הרי כל דבר שבעולם צריך מזון כדי לחיות, גם היצר צריך מזון כדי להשאר בחיים, ובלעדיו ימות או לפחות יחלש כוחו. ומהו מזונו? עפר. ככתוב בפרשת השבוע, אחרי שהנחש הסית את חוה לאכול מעץ הדעת: "ויאמר ה' אל הנחש כי עשית זאת ארוך אתה וכו' ועפר תאכל כל ימי חייך".

מתוך ארבעת היסודות – יסוד העפר מתבטא בעצבות, עצלות ומרה שחורה. כלומר, שהקב"ה קילל את יצר הרע שמוזנו וחיותו יהיה מעצבות ומרה שחורה.

זאת ועוד, מבואר בספרים, שעצבות איננה עוד איזו מידה רעה, אלא היא שורש כל הרע. ידועים דבריו של רבי אהרן הגדול מקרלין: "עצבות איננה עברה, אולם היא גורמת לעברות הגדולות ביותר". כן כותב רבינו בליקו"מ ח"ב מה: "כי עצבות מזיק מאד מאד; ודע, שתיקף כשאדם רוצה ליכנס בעבודתו יתברך, אזי תכף היא עבירה גדולה כשיש לו עצבות ח"ו, כי עצבות היא סטרא אחרא והשם יתברך שונא אותה". בספר 'דגל מחנה אפרים' (פרשת ויחי) כתוב: "נראה כי עצבות ומרה שחורה נקראת ג"כ עבודה זרה, כי היא גרוע מכל המידות רעות". מכל הדברים הללו אנו רואים שע"י עצבות נתנים חיות ליצה"ר.

הנה כי כן, כעת בתחילת השנה, כשכל אחד רוצה להתחיל לעבוד את ה' בהתחדשות, הרי הדבר הראשון שצריך, לקבל על עצמו שלא להיות בעצבות.

היצר יר לו דרכים הרבה כיצד להחליש את האדם מעבודת ה', אך בעיקר הוא מתלבש במחשבות של 'מוסר' על עוונותיו... עד שהוא מכיח את האדם לעצבות, ואז לא די שאין העצבות מועילה כלום נגד העוונות, אלא היא נותנת מזון וכוח ליצר שיוכל להתקיים.

רבינו לימד אותנו שעל כל אשר עובר על האדם יש להקדיש שעה אחת ביום ולספר עליהם להשי"ת, אבל שאר כל היום צריך להיות רק בשמחה; לחשוב על כל החסדים שה' עושה עמנו ברוחניות וגשמיות ולהודות לו על זה. וגם אם עבודת ה' שלנו אינה עולה יפה, עלינו להסתכל על הדברים הטובים שכן עשינו ולשמחה בהם.

כי זאת יש לדעת, שכמו שאין שום היתר להשתמש בע"ז, ואפילו כדי להציל עצמו אסור להיכנס לבית ע"ז – כך אין שום היתר להיות בעצבות, שהרי אנו מאמינים בכל הספרים הקדושים שכתבו שעצבות היא כמו ע"ז, לפיכך צריך להיזהר ממנה בדיוק כמו מעבודה זרה.

גם אם אדם מרגיש שאינו יכול להיות בשמחה, הריהו צריך לעשות 'מילי דסטותא' וכדומה כדי להכריח עצמו לשמחה. רבינו כותב שטבע האדם נמשך לעצבות וכי זוהי תאוה גדולה, אך צריך להתגבר עליה ולשמח עצמו בכל הכוחות, על ידי 'שלא עשני גוי', או בכל דבר טוב שעושים בכל זאת.

בכן, כשאדם ירגיל את עצמו שלא להכניס ללבו שום עצבות, או אז לא יהיה ליצר שלו שום חיות, עד שיוכל להתגבר עליו ולשבר אותו לגמרי.

(מסובד מחוך שיחה של הרב יעקב נתן אנשין שליט"א. ניתן להאזין לשיעור המלא בספריית השמע של 'אוצרות ברסלב' 02-9950000. אידיש, 1, 1.1, 1.2, 7, 1)

החיפוש באפילה מדליק את האור

תפקידנו בעולם הוא לגלות כבוד שמים. שהרי "כל מה שברא הקדוש ברוך הוא – לכבודו בראו" (וימא לה), לכן עלינו להשתדל שכל מעשה בכל מצב, יממש את המטרה הזאת.

אולם, לפעמים נקלעים למצב שבו נראים רחוקים מאד ממטרה זאת, כך שקשה מאד או כמעט בלתי אפשרי לעבוד את ה' ולעמוד בנסיונות במצבים כאלה.

העצה במצבים אלה היא, לדעת שבכל זאת "מלוא כל הארץ כבודו" (ישעיהו) וגם במקום ובמצב שבו אנו נמצאים, אנו יכולים לחפש בכל זאת: "איה מקום כבודו" ולמצוא את הדרך אך וכיצד נוכל גם אנו במצבנו לעשות נחת וכבוד לבוראנו.

כשפועלים לפי תוכנה זו, הרי גם כשאין זוכים להרגיש את התגלות כבוד שמים, מקבלים כח וחיות קדושה מהכבוד הזה, עד שאפשר גם במצב הזה לעבוד את ה' ולעמוד בכל הנסיונות והקשיים.

זאת משום שאמרו חז"ל "השעולם נברא בעשרה 'מאמרות'". תשע פעמים נאמרה המילה "ויאמר" בבריאת העולם; ואילו המאמר העשירי הוא: "בראשית ברא אלוקים את השמים ואת הארץ" שנקרא "מאמר סתום", דהיינו שלא נאמר בו במפורש שה' אמר שייבראו השמים והארץ, אבל בודאי גם שם נמצא דבר ה'. שהרי נאמר: "בדבר ה' שמים נעשו".

כך שכל המעשים והמצבים שבהם ניכר ונראה כבוד שמים, קשורים לתשעת המאמרות הגלויים, שבהם כבוד ה' גלוי. אך המקומות שבבריאה שכבוד ה' נסתה, קשורים למאמר הסתום שעליו נאמר "איה מקום כבודו", כלומר צריך לחפש אותו, אך הוא זה המזיח את הדברים ואת המקומות שבהם אין הכבוד גלוי ונראה.

(עפ"י ליקוטי מוהר"ן ח"ב יב)

מגוון קבוצות החורף

החלה ההרשמה!

דוד צדיקים

02-5410100

www.zadikintours.com

החלה הרשמה לקבוצות חורף תשע"ד

מכירה ישירה לבוודדים במחירים אטרקטיביים

נתיבים טורס

נסיעות לחולות, הכרה צדיקים, אירועים מיוחדים

02-633-8444

בעת צרה, בשעת מצוקה. גם בעת שמחה ובכל זמן מוקד הישועות 1-800-81-81-81

להעברת בקשות לתפילה ולהדלקת נר בקברו של רבי נחמן מברסלב באומן

לישועה והצלחה, לרווח ופרנסה, לרפואה, למקשה לילד, לנחת ושמחת חיים

המפיעים									
<p>ירושלים</p> <p>הרב' נתן מאיר צוקר ה"ר</p> <p>תום והפיץ 500 גלילות</p> <p>לכבוד שמחת הולדת הבת שח"י</p> <p>זכות ההפצה וזיכוי הרבים יעמדו לו לראות רוב נחת דקדושה</p>	<p>קריית יאק</p> <p>הרב' שמואל לויפער ה"ר</p> <p>תום והפיץ 500 גלילות</p> <p>לכבוד שמחת הולדת הבן שיח"י</p> <p>זכות ההפצה וזיכוי הרבים יעמדו לו לראות רוב נחת דקדושה</p>	<p>ירושלים</p> <p>הרב' שמעון זב שפיא ה"ר</p> <p>תום והפיץ 500 גלילות</p> <p>לכבוד שמחת הולדת הבן שיח"י</p> <p>זכות ההפצה וזיכוי הרבים יעמדו לו לראות רוב נחת דקדושה</p>	<p>ירושלים</p> <p>הרב' נתן זאב פראנק ה"ר</p> <p>תום והפיץ 500 גלילות</p> <p>לכבוד שמחת אחוסי הבן שמואל יעקב י"י</p> <p>זכות ההפצה וזיכוי הרבים יעמדו לו לראות רוב נחת דקדושה</p>	<p>ירושלים</p> <p>הרב' נחמן שמעון פראנק ה"ר</p> <p>תום והפיץ 1000 גלילות</p> <p>לכבוד שמחת הולדת הבן שיח"י</p> <p>זכות ההפצה וזיכוי הרבים יעמדו לו לראות רוב נחת דקדושה</p>	<p>מדינת עילית</p> <p>הרב' יעקב קליגר ה"ר</p> <p>תום והפיץ 1000 גלילות</p> <p>לכבוד שמחת הולדת הבן שיח"י</p> <p>זכות ההפצה וזיכוי הרבים יעמדו לו לראות רוב נחת דקדושה</p>	<p>בני ברק - בית שמש</p> <p>הרה"ח ר' אברהם יעקב קעני ה"ר</p> <p>הרב ר' אהרן יוסף קעני ה"ר</p> <p>הרב' נתן מרדכי קעני ה"ר</p> <p>הרב' ישראל יעקב קעני ה"ר</p> <p>תרמו והפיצו 2000 גלילות</p> <p>לעי"נ אביהם הרה"ח ר' נתן צבי קעני זצ"ל</p> <p>נלב"ע כ"ז תשרי תשנ"ח ת.נ.צ.ב.ה.</p>	<p>ביתר עילית - נתני - מדינת עילית</p> <p>הרב' אהרן ניסן בורשטיין ה"ר</p> <p>הרב' יחזקאל לייב עקשטיין ה"ר</p> <p>הרב' נתן בורשטיין ה"ר</p> <p>הרב' מאיר זן פילמר ה"ר</p> <p>הרב' צבי אריה שור ה"ר</p> <p>הרב' יוסף ניסן רזנברג ה"ר</p> <p>תרמו והפיצו 2500 גלילות</p> <p>לעי"נ אביהם הרה"ח ר' משה בן הר"ר מרתיהו דוד בורשטיין זצ"ל</p> <p>נלב"ע כ"ט תשרי תשע"ב ת.נ.צ.ב.ה.</p>	<p>ירושלים</p> <p>הרה"ח נתן ישראל בורשטיין שליט"א</p> <p>הרב' שמעון בורשטיין ה"ר</p> <p>הרב' חיים בורשטיין ה"ר</p> <p>הרב' שמואל נפתלי בורשטיין ה"ר</p> <p>הרב' מרתיהו דוד בורשטיין ה"ר</p> <p>תרמו והפיצו 2500 גלילות</p> <p>לעי"נ אביהם הרה"ח ר' משה בן הר"ר מרתיהו דוד בורשטיין זצ"ל</p> <p>נלב"ע כ"ט תשרי תשע"ב ת.נ.צ.ב.ה.</p>	<p>ש"ת השדה</p> <p>ארגון נסיעות לתחבודות בשדות וביערות</p> <p>הרב' יהונתן רזנברג ה"ר</p> <p>תום והפיץ 1000 גלילות</p> <p>הרב' משה בבר ה"ר, הרב' מאיר חיים ה"ר</p> <p>הרב' שמחה נתן כהן ה"ר</p> <p>הרב' יוסף נתן לוי ה"ר, הרב' נתן עזריה ה"ר</p> <p>הרב' נתן שפיא ה"ר, הרב' יעקב שרייבר ה"ר</p> <p>תרמו והפיצו 3000 גלילות</p> <p>לכבוד שמחת הולדת הבן להרב' ישראל מאיר קורנברג ה"ר</p> <p>הנשא בכל כוחו, ממונו וגפו בעול הארגון</p>

לטוט לכל מקום בעולם בסטנדרט שירות אירופאי

רח' מלכי ישראל 16 ירושלים | מוקד אירופנים: 02-800-80-80

מגוון קבוצות חורף לאומן ביוזמים המשתתפים ביותר

אירופנים EUROPEAN שירותי איכותיים בכל העולם